

Nehéz ügy ez!

— Évek óta fogynak a közvetlen termelők — mondja **Wetti Lajosné**, a Szegedi Ruhagyár munkaiügyi osztályvezetője. — A termelés kiszolgálói és az irodai dolgozók azonban ma sincsenek kevesebben. Tavaly pályázatot írtunk ki az egyes területek vezetőinek a takarékosabb létszámgazdálkodásra. Nem túl sok eredménnyel. Legalább 10 fővel kellett volna csökkennie az irodai létszámnak, de csak négyen lettek kevesebben. Ha nem vettek fel újat, akkor az osztály felhasználhatta a távozó dolgozó bérének 85 százalékát. Ez később 40 százalékra csökkent, mert túlzottan emelkedett a bérszínvonal. Az lett az eredmény, hogy az év végére újra növekedett a létszám az irodákban.

Átcsoportosítás

— *Ha tavaly nem sikerült a létszámcsoportosítás, mielőbb gondolkodj, hogy idén sikerül?*

— Áttért a vállalat a bértömeggazdálkodásra. A fizetéseket csak a hatékonyság növelésével vagy a létszámcsökkentéssel felszabaduló bérhányadból lehet emelni. A távozó dolgozó bérére pedig teljes egészében megkapja az osztály, ahol a munkáját is felosztják.

— *Nem vezet ez korlátlan létszámcsoportosítást? Minél kevesebben vannak, a megmaradóknak annál több a fizetése...*

— *Vezérigazgató utasítás van rá, hogy átlagosan 4 százaléknál így sem emelkedhetnek jobban a bérek. Korábban a béremelkedést a közvetlen termelők gazdálkodták ki, most változik a helyzet.*

— *Hány embert érint a létszámcsoportosítás?*

— Ne gondoljon valami látványos akcióra, arra pedig végtelenül ne, hogy elküldjünk dolgozókat a vállalatból. Huszonkettővel csökken az irodai létszám, akik nem a közvetlen termelőmunkában dolgoznak. Nyugdíjba mennek dolgozóink, munkahelyet változtatnak, nem töltjük be a helyüket. Hat olyan ember van, akit javasoltak, hogy fizikai munkára helyezzenek át.

— *Mi alapján döntötték el, hogy szükség van a munkájukra akkor, amikor felvették őket, és most hogyan derült ki, hogy mégsincs?*

— Több a veszteségidő a nem fizikai dolgozók közt.

— *Lógnak az irodisták?*

— Ez túlzás. Vannak olyan időszakok, amikor ki sem látszanak a munkából az adminisztratív dolgozók. Mások kevesebb munka. Javasoljuk, hogy ezentúl időszakosan is lehessen a termelésbe átirányítani dolgozókat.

— *Mennyit lehet keresni az irodában?*

— Átlagosan 2400–2500 forintot.

— *Es a termelésben?*

— 3000–3500 körül.

— *Akárkit át lehet küldeni például a varrodába? Nem kell hozzá szakképzettség?*

— Három hónap a tanulási idő, addig a teljesítménytől függetlenül teljes bért kapnak. Nem ördögösség a munka, aki akarja, megtanulja.

Pézsma-cickányok

Pompás, puha bundájú, ritkaságszámba menő pézsma-cickányokat küldött a Volgográdi Erdő- és Vadgazdaság a Kirovi területre. Ezek a pézsma-cickányok egyedül a Szovjetunióban tenyésztnek, a Dnyeper, a Don és a Vol-

Az Irodában nem lehet úgy mérni a teljesítményeket, mint a közvetlen termelésben.

Döntő a kézügyesség

— Egyéni darabérben dolgoznak, a termelési folyamatot oszthatatlan elemekre bontjuk és különböző részortokba csoportosítjuk. Igyekszünk elérni, hogy minden részort közel azonos terheltségű legyen — magyarázza **Kovács Györgyné** normacsoportvezető.

— *Nálunk nem automata gépek vannak, nem az számít, milyen gyors a gép, hanem hogy milyen ügyes a dolgozó. Szóródik is a teljesítmény, van, aki többet keres 4 ezer forintnál, de akad olyan is, hogy alig van meg a 2 ezer forintja. Van olyan dolgozó, aki egyedül csinál egy kétszemélyes részortot. Minden szalagon kialakul olyan réteg, akik iparkodnak is, ügyesek is. Van, aki otthon marad egy kis náthával, a másik beteg is bejön dolgozni.*

— *Nincs bérverszttség?*

— Van néha. De nem az morog a másikra, aki jól dolgozik. Mindig a másik fizetését sokallják.

A leggyengébbet

— *Milyen alapon döntötték el, kit „csoportosítsanak át” a termelésbe?*

— A kiválaszthatók közül igyekeztünk a legjobbat kiválasztani — válaszolja **Kozsca István**, a tervosztály vezetője. — Ez az érintett munkatársunk került legkésőbb az osztályra. Korábban a termelésben dolgozott, de közben a gyes alatt gyors- és gépiróni tanult. Előrelépése, fejlődése nem biztosított, a begyakoroltsága sem megfelelő. A termelésben viszont már van gyakorlata. Próbáltuk elintézni, hogy egy műszakba kerüljön, de megszüntetik az egyműszak-

kos munkát, tiltakoztak ellen a kétműszakosok. Ez a gépiróni nem marad a gyárban. Biztosítottuk neki a lehetőséget, munkaidőben kereshetett másutt állást. Úgy tudjuk, talált is, kikéréssel veszik át.

— *Igazságosnak tartja a főnöke döntését? — kérdeztem az osztály egyik tervelő-adóját.*

— *Iparkodik, rendes fiatalasszony, de nem tartozik a legjobb gépirók közé.*

— *Magá nem félt, hogy magára kerül a sor?*

— *Megfordult a fejemben. De én már régóta vagyok az osztályon. És mindig is irodán dolgoztam.*

Embortelenség?

— *Tizedik éve vagyok ennel a vállalatnál. Ennyi idő után nem ezt vártam volna. Két kicsi gyermekem van, én mégis alig hiányoztam a munkából. Embortelenségnek tartom, hogy így bánjanak velem. Most lettem volna törzsgárdatag.*

— *Milyennek tartja saját szakmai tudását?*

— *Közepesnek. A gyes alatt tanultam, akkor más munkahelyet kerestem. Azt mondták, ne menjek el, fölkerülök az irodába.*

— *Hogyan köztölték magával, hogy „átcsoportosították”?*

— *Azt mondták, valakit le kell építeni és úgy néz ki, hogy én leszek az.*

— *Már dolgozott a termelésben, nem ismeretlen a munka. Anyagilag is jobban járna. Miért nem ment vissza?*

— *Nehéz fizikai munka az. Két műszakos. Erzekény bőrű vagyok, sohasem bírtam a ruhaport.*

— *Az új állásában milyen munkát végez majd?*

— *Gépiróni leszek.*

Amikor becsukódik mögötte az ajtó, az osztályvezető felsóhajtott.

— *Emberek sorsáról dönteni. Nehéz ügy ez. A normarendezésnél is nehezebb.*

Tanács István

Titavit

Átlagosan 10–15 százalék-nál növelhető a terméshozam paradicsomnál, almánál, kukoricánál és más növényeknél, azzal a magyar szabadalom alapján előállítható új lombtrágyával, amelyet a Kertészeti Egyetem kémiai tanszéke dolgozott ki. A Titavit elnevezésű készítmény a világon elsőként a növény számára eddig közömbösnek tartott nyomelem, a titán higított vegyületét tartalmazza, és serkenti a zöldegek, gyümölcsök, takarmánynövények fejlődését.

Az egyetem kémiai tanszéke több mint tíz évvel ezelőtt kezdte meg a vizsgálatokat a titánnal, amely a természetben a 10. leggyakrabban előforduló nyomelem. A kémiai tanszék újszerű eljárással olyan vízben oldható titán vegyületet állított elő, amelyet nemcsak felvesz a növény, de — mint az emberi szervezetben a vitamin — elősegíti erősödését, fejlődését, az enzimeket aktivizálja.

A Titavit gyártása az idén kezdődik a Fűzfői Nitrokémia ipartelepénél.

Legendák

Közeledik József Attila születésének 75. évfordulója, és megint megindul az ellenőrizhetetlen legendák lavinája.

A Szépség koldusa megszületéséről a valóban illetékes kortársak — elsősorban a kiadó Koroknay József, továbbá Ferber Andor, Hont Ferenc, Jenő István, Teracsényi György és Ur György — mindent tudhatót elmondottak. Írta: Ezek jórészt a József Attila Emlékkönyvben (1957) olvashatók. Szabolcsi Miklós pedig monográfiájának első kötetében (Fiatal életek indulója, 1963) e források kritikus egybevetésével rögzítette mindazt, ami belőlük hitelesnek fogadható el.

Nincs tehát szükség, hogy megalapozatlan legendákkal tódítsuk és összevazsuk a már tisztázottakat. Értelmetlen okvetetlenkedés például az „előfizető” és az „előjegyző” szembeállítás, hiszen mind József Attila, mind a róla szóló irodalom váltakozva használja ezt a két kifejezést: nincs köztük különbség. Túlzás és semmivel sem bi-

zonyítható egy később szerveződött baráti körnek a könyvecské szedésében, kinyomtatásában való közvetlen közreműködésről kitalált történetet elhárítani a gyantánul olvasóval.

Hogy milyen képtelenség egy seregnyi ifjú ember sürgésének-forgásának föl-tételezése a Szépség koldusa körül, mi sem jellemzi jobban, mint Ortutay Gyula bábáskodásának meséje. *Ortutay 12 éves volt akkor!* Még búgócsigával játszott a Szegedi Napló házának udvarán, s azt sem tudta, hogy József Attila van a világon.

Ha a Szépség koldusa megszületése olyan nagy összefogással történt volna, mint ahogyan Magyarka Ferenc a maga most először hallott jelenlétének sugallásával a Délmagyarország január 27-i számában érsködi, akkor ennek a költő is tanújelét adta volna leveleiben, verseinek vagy kötetekének ajánlásai-ban. Akiket ez valóban megilletett, azok meg is kapták tőle.

Péter László

Jelentős eredmények a fertőző betegségek megelőzésében

Miniszteri utasítás az 1980. évi védőoltásokról
Kötelező a megjelenés

Az egészségügyi miniszter utasítást adott ki, amelyben 1980-ra is megszabta a védőoltások lebonyolításának rendjét és rendelkezett a külföldre utazó magyar állampolgárok kötelező védőoltásáról is.

Ezzel kapcsolatban az Egészségügyi Minisztériumban elmondták:

Magyarországon évente mintegy 3 millió védőoltást adnak. Ebből a valamikor retteggett, ma már erősen visszatorított tbc elleni védettséget eredményező BCG-oltást minden üszülött megkapja. Ezt követően 3–6 hónapos koruk között diftéria, szamárköhögés és tetanusz elleni védőoltásban részesítik a csecsemőket. Miután betöltötték a 14 hónapos kort, meg kell kapniuk a kanyaró elleni szérumot, 2

hónapos koruktól 3 éves korukig pedig — több alkalommal — a gyermekbénulással szemben immunizáló Sabin-cseppeket. Az iskoláskorban adják be a diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni oltóanyag következő részletét, illetőleg a 11–12. életévben a diftéria-tetanusz elleni védőoltást.

Nemzetközileg is elismerten kiemelkedő eredményeket értünk el a védőoltásokkal megelőzhető betegségek felszámolásában. Az utóbbi években például erőteljesen visszatorítottuk — gyakorlatilag felszámoltuk — a kanyaró járványos előfordulását is.

Ezzel egyidejűleg nem kívánatos következményei is vannak a járványügyben el-ért mostani biztonságos helyzetnek. Egyes szülők

már nem érzik át kellőképpen a védőoltások fontosságát, s így előfordul, hogy hanyagságból, gondatlanságból a kötelező oltásokra sem viszik el gyermeküket. Az ilyen súlyos mulasztások növelik a kórokozók iránt fogékonyak számát, s egyben járvány kialakulásának a veszélyét is.

Az idén is személyre szóló hivatalos értesítés jelzi: mikor és hol esedékes a kötelező védőoltás. A folyamatos oltások során a kicsinyek megkapják a diftéria, a szamárköhögés és a tetanusz illetve a kanyaró elleni oltásokat. A járványos gyermekbénulást megelőző védőoltásokat három részletben: szeptember 15. és 20., október 27. és november 1., valamint december 8. és 13. között adják — az 1977. július 1. és 1980. június 30. közötti születésű gyermekeknek. Azoknak a magyar állampolgároknak, akik külföldön olyan területekre utaznak, ahol előfordulnak különösen veszélyes fertőző betegségek (például kolera vagy sárgaláz), kötelező védőoltást ír elő a miniszteri utasítás.

Az Egészségügyi Minisztérium egyelőre ideiglenes jelleggel az ország területén felfüggesztette a 18 hónapos korú kisgyermeknek himlő elleni kötelező védőoltásának végrehajtását. A himlő-oltások további sorsáról az egészségügyi kormányzat a hazai és a nemzetközi adatok, valamint az illetékes szakmai testületek véleményének ismeretében fog dönteni.

Az Egészségügyi Világszervezet szakértői bizottsága — alapos ellenőrző vizsgálatok és a biztonsági várakozási idő eltelté után — nyilvánította a Föld himlőtmentességét. Ugyanis a Föld korábban fertőzött területein több mint két éven nem fordult elő emberi himlőmegbetegedés.

Az Egészségügyi Minisztérium ugyanakkor felhívja a külföldre utazó magyar állampolgárok figyelmét, hogy néhány afrikai és ázsiai ország a beutazóktól még megköveteli a himlő elleni oltás érvényes bizonyítványát. (MTI)

Kukoricatermelés

Három éve folytatnak sikeres kísérleteket Moldáviában a Bajai Mezőgazdasági Kombinátban kifejlesztett kukoricatermesztési technológia alapján — írja **Georgij Sztrojlik**, az APN sajtóügynökség tudósítója.

Egy bajai agrónomusokból és gépészmérnökökből álló csoport 1977. tavaszán érkezett Takács László vezetésével a valja-perzeje gazdaságra. Nyolcszáz hektáron, kísérleti parcellákon kezdték meg a munkát: ki kellett kísérletezniük, melyik fajta tűri legjobban a szeptemberi szárazságot, mennyi és milyen műtrágyára, növényvédőszerre van szükség. Már az első évben kiemelkedő eredményt értek el: az átlagtermés hektáronként 63 mázsa volt — ilyen termést e területen korábban sohasem tapasztaltak. A kísérletet 1978-ban 1500 hektárra terjesztették ki, s az átlagtermés 61 mázsa volt hektáronként. Az eddigi legnagyobb siker 1979-ben született, s egyben bebizonyosodott, hogy az új fajták és az új technológia segítségével aszályos időben is kiváló eredményt lehet elérni. A magyar szak-

emberek módszere azóta több köztársaságban — például Ukrajnában és Grúziában — is elterjedt, s 1980-ban már csaknem egymillió hektáron termesztnek kukoricát a bajai technológia alapján.

HÁZASSÁG

Rekonczai János és Somodi Irén, **Baur Csaba Béla és Nagy Piroska**, **Keresztényi Géza István és Alchim Mária**, **Sáros László Gyula és Makó Mária**, **Bona Lajos és Tóth Judit Erlika**, **Ludányi Pál és Lajthár Rózsa** házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Bálint Jánosnak és Radics Mária-nak Szilvia, **Nagypál József-nek és Dudás Erzsébetnek József Zsolt**, **Tóth Antal Istvánnak és Simándi Anikó Rózsának Tamás**, **Ménesi Lászlónak és Tandari Mária-nak Attila László**, **Máriá Dezső Fábriának és Nagy Margit-nak Viktor**, **Nagy Ferenc Lajos-nak és Sós Erzsébetnek Attila**, **Kőrösi Antalnak és Magyar Eszter-nek Anikó Boglárka**, **Laczi Mihálynak és Tóth Juliánnak Róbert**, **Kordás Lajosnak és Nász Eva Piroskának Anita**, **Mészáros Csabának és Gombos Editnek Csaba**, **Rác Józsefnek és Nagy Annának Edit**, **Bernátsky Ferenc-nek és Csorba Terézának Zoltán**, **Tóth Zoltán Lászlónak és Titschel Mária-nak Klaudia**, **Patkai Tibor Jánosnak és Nagy Katalinnak Katalin**, **Horváth István Tamásnak és Szirányi Antonjának Gergely**, **Seller Antalnak és Dobó Mária-nak Péter**, **Péter Józsefnek és Sárkány Juditnak Zsuzsanna**, **Süveges Mihálynak és Lőczy Ilonának Mónika**, **Rác Lászlónak és Györke Erzsébet-nek Erlika Agnes**, **Podor István-nak és Vincze Erzsébetnek Tamás**, **Szegvári Jánosnak és Szabó Klára Mária-nak Tamás**, **dr. Stark Károly Lajosnak és dr. Hatvani Editnek Lilla Adriann**, **Wajtos Istvánnak és Vincze Rózsika Erzsébetnek Éva**, **Kovács Zoltán Miklós-nak és Agoston Mária Gizellának Anja**, **Bakó-Nagy Józsefnek és Podor Irén-nek Zsuzsanna**, **Leiter György-nek és Szeitz Juliánnak Edit**, **Becsei Ferencnek és Mészáros**

Családi események

Zsuzsannának Zsolt, **Bandula Jánosnak és Balázs Mária-nak Zsófi**, **Grunc Lászlónak és Varga Erzsébetnek Zsolt**, **Posta András-nak és Vidéki Mária-nak Bernadett**, **Balogh Lajosnak és Mezei Etelek-nak Levente**, **Tóth Sándornak és Monostori Teréziának Gábor**, **Könyu Mihálynak és Lajkó Mária-nak Mihály**, **Rác Jánosnak és Puszkás Mária-nak Anita**, **Mária**, **Oltványi Józsefnek és Lámbar Gabriellának Gabriella**, **Nemes-Nagy Antal Andrásnak és dr. Szőlősi Erzsébetnek Agnes Erzsébet**, **Mésztor Ferencnek és Kovács Ibolyának Ibolya**, **Szomor Tamás Józsefnek és Kovács Juditnak Zsolt Tamás**, **Szanda Mihálynak és Czafod Irénnek Roland**, **Veszolovszki Jánosnak és Szélpál Jolánnak Henrietta**, **Abrahám Ferencnek és Podonyi Aranél-nak Ferenc**, **Kocsis István Ferencnek és Gunics Erzsébet Ilonának Gabriella**, **Halász Istvánnak és Lukács Margitnak Bernadett**, **Lőrinc Zoltánnak és Mező Margitnak Péter**, **Becsei Lászlónak és Szekeres Erzsébet-nek Zsolt**, **Rózsa Szilveszternek és Gyulai Erzsébet Piroskának Erlika**, **Raffai Zoltán Lászlónak és Molnár Ilonának Hajnalika Ibolya**, **Kádár-Németh Márkának és Kisszabó Rozáliának Krisztina**, **Lévai Sándornak és Fehér Erzsébetnek Gabriella**, **Rostás Lajos-nak és Kolompár Aranka-nak Csaba Gábor**, **Szantovics Istvánnak és Gárgyán Magdolna-nak Angéla**, **Dobó Károlynak és**

Hegedűs Zsuzsannának Andrea, **Márkai Istvánnak és Pernecki Irénnek Edina**, **Kmettykó Lajos Andrásnak és Pantuk Etelek Mária-nak Mariann Helga**, **Ráczkői Pálnak és Krajczár Erzsébetnek Erzsébet**, **Szántai-Kis Ferencnek és Kovács Gabriella Agnesnek Bence**, **Gera Péter Mátjának és Bacsa Mária Valériának Péter**, **Domokos Imrénnek és Engel Katalinnak Imre**, **Böde Ferencnek és Telgarcz Mária Irénnek Gabriella**, **Bóca Mihálynak és Csucs Bonának Péter**, **dr. Tátray Adam Zoltánnak és dr. Mészáros Eszternek Kats Agnes**, **Losonczy Sándornak és Felceje Juditnak Sándor**, **Juhász Istvánnak és Keresztos Erzsébetnek Zoltán**, **Vajda Sándor Józsefnek és Pandi Klárának Sándor** nevű gyermekek született.

HALÁLOZÁS

Nyári Györgyné Czivip Jolán, **Tápai Antalné Nagy Mária**, **Csamangó Vincéné Csonka Mária**, **Zeebók János**, **Pesti Dömötör Istvánné Lőrincz Julianna**, **Csonka József**, **Szilágyi Dezső**, **Fekete Lajos**, **Varga Ferencné Berényi Anna**, **Kiss Mihályné Boros Etelek**, **Nagy Lászlóné Kovács Terézia**, **Zombó Imre**, **Szilágyi Mihály**, **Ludányi András**, **Ottó Józsefné Bárdos Aranka**, **Csillag András**, **Kiss Istvánné Csírok Ilona**, **Kövári Pálné Karolyi Mária**, **Keeseleméti Mátyas**, **Papp Lászlóné Kovács Ilona**, **Nagypál István Ferenc**, **Szantovics Györgyné Rozkov Hajnalika**, **Szekely János**, **Jakab Ernő**, **Szandiner László**, **Veszely Béla József**, **Simon Antaliné Kalmár Julianna**, **Selmeczy Ernő**, **Szűcs Irén Margit**, **Gilicze Péterné Peiróczy Etelek**, **Bogdán Imréné Apjók Julianna**, **Borovszky Józsefné Benesik Gizella**, **Gross Sándor**, **Dudás István**, **Tóth Lajos**, **Barna Sándorné Kálmán Viktória**, **Kiss László Gyula**, **Dankó Kálmánné Benes Krisztina** meghalt.